

1. Roland – rycerz średniowieczny

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna fragmenty tekstu *Pieśni o Rolandzie*,
- zna podstawowe wiadomości o zwyczajach i tradycjach rycerzy średniowiecznych,
- rozumie wartości wyznawane przez rycerzy średniowiecznych.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi ułożyć kodeks rycerski,
- potrafi wymyślić przygody rycerza,
- potrafi ułożyć ślubowanie damie swojego serca
- potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych pomysłów,
- potrafi odnieść poznane wiadomości do własnych doświadczeń.

b. 2. Metoda i forma pracy

Praca w grupach, metoda skojarzeń, wizualizacja, ćwiczeń praktycznych, praca z tekstem.

c. 3. Środki dydaktyczne

Wiadomości o *Pieśni o Rolandzie* (załącznik 1)

Karty pracy ucznia (załącznik 2)

Reprodukcja obrazu (załącznik 3)

Prezentacja w Power Point

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i uświadamia im cele zajęć.
2. Następnie uczniowie odczytują podstawowe wiadomości o *Pieśni o Rolandzie* zapisane w programie Power Point (slajd 1 i 2) lub odczytuje je samodzielnie (załącznik 1).

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi, aby uczniowie, odwołując się do tekstu, określili, na czym polega przyjaźń między Rolandem a Olivierem. Następnie w swobodnych wypowiedziach uczniowie dyskutują na temat, w jakich sytuacjach można sprawdzić trwałość przyjaźni.
2. Klasa zostaje podzielona na grupy, zostają wybrani liderzy, sprawozdawcy, sekretarze. Uczniowie otrzymują polecenia do pracy w grupie:
 1. grupa – podaj jak najwięcej określeń charakteryzujących Rolanda,
 2. grupa – podaj cechy, którymi powinien się szczycić prawdziwy rycerz,
 3. grupa – przygotuj ceremonię pasowania jednej osoby z twojej grupy na rycerza,
 4. grupa – wyobraź sobie, że jesteś rycerzem, opowiedz o swoich czynach,
 5. grupa – ułóż ślubowanie wierności swojej ukochanej.

Po wykonaniu poleceń grupy prezentują na forum klasy swoje prace, inni mają czas, aby zadawać im dodatkowe pytania. Nauczyciel dodatkowo może pokazać uczniom slajdy 4, 5 w programie Power Point, opisujące kodeks rycerski oraz zwyczaje rycerskie.

3. Następnie nauczyciel informuje uczniów, że najważniejszymi wartościami dla średniowiecznego rycerza była walka i Bóg, symbolami tych wartości są miecz i krzyż. Każdy z uczniów następnie otrzymuje kartę pracy, którą uzupełnia na podstawie tekstu (załącznik 2).
4. Uczniowie oglądają ilustracje z manuskryptu, która powstała w XV wieku, przedstawiającą śmierć Rolanda. Szukają podobieństw w opisie literackim i malarskim. Starają się znaleźć odpowiedź na pytanie, jakimi środkami artystycznego wyrazu malarz oddał moment śmierci średniowiecznego rycerza. Obraz można obejrzeć na slajdzie 3 w programie Power Point lub pokazać uczniom (załącznik 3).

iii. c) Faza podsumowująca

Uczniowie zastanawiają się, czy wartości cenione przez dawnych rycerzy, są obecne w dzisiejszych czasach i jakie postawy nazwaliby dziś rycerskimi.

e. 5. Bibliografia

1. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, SFS, Kielce 2000.
2. *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty), [w:] W. Bobiński, *Świat w słowach i obrazach. Podręcznik do kształcenia literackiego i kulturowego dla klasy I gimnazjum*, WSiP, Warszawa 2000.
3. http://pl.wikipedia.org/wiki/Grafika:Mort_de_Roland.jpg
4. http://pl.wikipedia.org/wiki/Pieśń_o_Rolandzie
5. <http://www.gifownik.pl/cliparty.php>

f. 6. Załączniki

i. a) Wiadomości o *Pieśni o Rolandzie*

Załącznik 1.

Pieśń o Rolandzie opowiada o walkach Karola Wielkiego na terenach Hiszpanii z poganami zwanymi Saracenami w roku 778. Utwór skupia się głównie na opisie powrotu zwycięskich rycerzy francuskich i zasadzce, w jaką dostał się wskutek zdrady Ganelona oddział hrabiego Rolanda, w wyniku czego odcięty od reszty wojsk poniósł klęskę, a Roland śmierć.

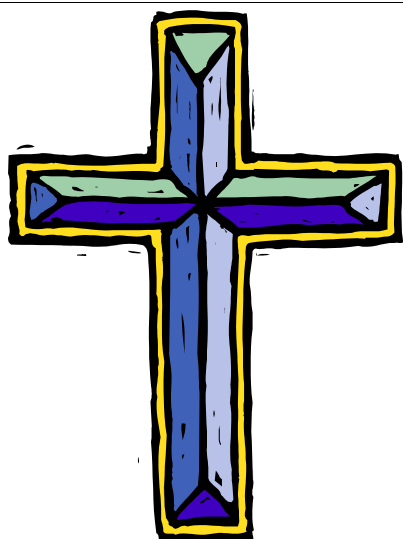
W *Pieśni o Rolandzie* ukazany jest wzór średniowiecznego, zachodnioeuropejskiego rycerza, który gotów jest oddać życie swoje i współtowarzyszy broni za szczęście własnego króla i ojczyzny. Poza tym podkreślono w utworze dążenie walecznych mężów do osiągnięcia pięknego, wzniosłego celu, jakim na owe czasy była honorowa i zacięta walka z przeciwnikami wiary. Ważne jest też to, że rycerz taki miał zapewnione miejsce w raju, co dla zwykłych śmiertelników było dużo trudniejsze do osiągnięcia.

ii. b) Karta pracy ucznia

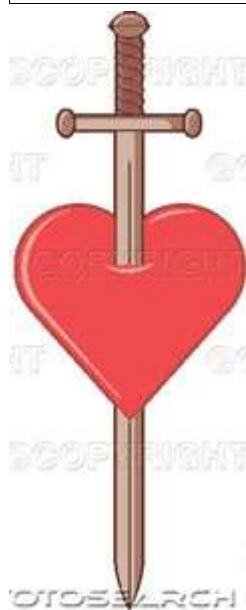
Załącznik 2.

Pytania i polecenia związane z wartościami religijnymi:

- W jaki sposób Roland przygotowywał się na swoją śmierć?
- Dlaczego rycerz ofiarował Bogu swoją prawą rękawicę?
- Opisz śmierć rycerza.
- Kto przybył po duszę Rolanda?

iii.

Pytania związane z wartościami dotyczącymi walki:

- Jak Roland nazywał swój miecz?
- Dlaczego Roland nie poprosił nikogo o pomoc?
- Co czuł bohater w chwili śmierci?
- Jak umarł Roland?

iv. c) Reprodukacja obrazu

Załącznik 3.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Grafika:Mort_de_Roland.jpg

v. d) Zadanie domowe

Kto według ciebie mógłby otrzymać miano *Rycerza XXI w.*?

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Do lekcji jest przygotowana prezentacja w Power Point.